AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
http://ageconsearch.umn.edu
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

pISSN 1899-5241
eISSN 1899-5772

Journal of Agribusiness and Rural Development

www.jard.edu.pl

3(33) 2014, 101-111

PRZESŁANKI REALIZACJI INWESTYCJI INFRASTRUKTURALNYCH W GMINACH WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Waldemar Kozłowski
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

Abstrakt. Inwestycje infrastrukturalne stanowią podstawę rozwoju społeczno-gospodarczego samorządu terytorialnego. Są czynnikiem sprzyjającym pozyskaniu inwestycji oraz aktywizującym społeczność lokalną. Istotną kwestią przy planowaniu inwestycji infrastrukturalnych są przesłanki, które to mogą wynikać z faktycznych potrzeb społeczności lokalnej, wymogów związanych z opracowanymi dokumentami, a także z tzw. okazji rynkowych związanych z możliwością pozyskania bezzwrotnego kapitału. Celem artykułu jest klasyfikacja oraz analiza przesłanek, jakimi kierują się samorządy gminne planując inwestycje infrastrukturalne. Badania dowodzą, iż dominującą przesłanką w podejmowaniu decyzji inwestycyjnej jest możliwość pozyskania bezzwrotnego kapitału z funduszy unijnych.

Słowa kluczowe: gmina, inwestycje infrastrukturalne, przesłanki inwestycyjne

WSTĘP

Jednym z podstawowych czynników rozwoju lokalnego są inwestycje infrastrukturalne, które stanowią podstawę strukturotwórczą dla każdej jednostki samorządu terytorialnego. Infrastruktura jest jednym z kluczowych czynników w procesie wyboru lokalizacji inwestycji i ma wpływ na integrację przestrzenną, oraz stanowi istotny czynnik aktywizacji społeczno-gospodarczej w gminie. Inwestycje infrastrukturalne należą do zasadniczych elementów teorii „wielkiego pchnięcia", czyli przeprowadzenia takich inwestycji, które zapoczątkowałyby rozwój, a następnie stymulowały jego samopobu-

Copyright © Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Adres do korespondencji – Corresponding author: dr Waldemar Kozłowski, Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ul. Oczapowskiego 4, 10-587 Olsztyn, Poland, e-mail: wkozlowski@xl.wp.pl

dzanie. Teoria wielkiego pchnięcia zakłada, iż jednorazowe zasilenie kapitałowe w rozwój i modernizację inwestycji infrastrukturalnych w danym regionie, zdaniem ekspertów, ma istotne znaczenie w dojściu w szybkim tempie do trwałego rozwoju gospodarczego na danym terenie [Kozłowski 2012].

Realizacja projektów infrastrukturalnych jest jednym z podstawowych elementów procesów rozwojowych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Inwestycje w infrastrukturę techniczno-społeczną powodują wzrost zatrudnienia, poprawiają dobrobyt społeczny poprzez jej pośredni wpływ na polepszenie zdrowotności, bezpieczeństwa i jakości życia [Janowska 2002, Brzozowska 2005].

Ponadto w rozważaniach dotyczących relacji infrastruktura-rozwój regionu należy pamiętać, iż oprócz samej infrastruktury mamy do czynienia z koniecznością wykorzystania lokalnego potencjału kapitałowo-zasobowego, zwiększając tym samym popyt wewnętrzny. Szerzej na temat relacji infrastruktura-rozwój regionalny opisuje Stawasz [2004].

Inwestycje infrastrukturalne stanowią rzeczową alokację środków finansowych w celu tworzenia, modernizacji czy odtworzenia majątku rzeczowego z zakresu podstawowych urządzeń i instytucji usługowych niezbędnych do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Dlatego też istotną kwestią w zakresie decyzyjnym jest ich alokacja. Szerzej na temat preselekcji różnych wariantów lokalizacyjnych w zakresie inwestycji infrastrukturalnych pisze Godlewska-Majkowska [2008].

Przesłanki inwestycyjne, jakimi kierują się samorządy w zakresie budowy, modernizacji lub odtworzenia infrastruktury, mogą być zróżnicowane i wynikają zarówno z potrzeb, jak i okazji rynkowych. Wielkość wydatków inwestycyjnych może stanowić płaszczyznę do oceny sprawności gminy w zakresie polityki inwestycyjnej, co wiąże się z poprawą dobrobytu społecznego oraz rozwoju gospodarczego w regionie.

Celem artykułu jest opracowanie klasyfikacji i rozpoznania przesłanek realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej na przykładzie wybranych gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

Metody badawcze wykorzystane w opracowaniu:

- metoda analizy statystycznej – dotycząca wartości nakładów inwestycyjnych poszczególnych województw,
- metoda projektowa – dotycząca opracowania modelu klasyfikacji przesłanek inwestycyjnych w wybranych gminach województwa warmińsko-mazurskiego,
- metoda ankietowa – służąca do pozyskania informacji na temat przesłanek inwestycyjnych.

Badania przeprowadzono w dwóch etapach. W etapie pierwszym dokonano analizy nakładów inwestycyjnych województwa warmińsko-mazurskiego na tle innych województw. W etapie drugim opracowano model klasyfikacji przesłanek, który następnie zweryfikowano w oparciu o dane z ankiety przeprowadzonej w 68 samorządach gminnych. Dane do analizy uzyskano z Banku Danych Regionalnych, GUS, samorządów gminnych oraz informacji od decydentów samorządowych.

ISTOTA I WIELKOŚĆ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH JST

Rozwój lokalny stanowi najważniejszą kategorię rozwoju społeczno-gospodarczego, który wykorzystuje lokalne zasoby, uwzględniając jednocześnie istniejące stymulanty i destymulanty rozwoju gospodarczego. Pod pojęciem rozwoju gospodarczego można rozumieć procesy składające się na ogólny wzrost zamożności społeczeństwa i jakościową poprawę jego warunków życia [Pomykało 1995].

Podejmowane działania władz lokalnych poprzez wykorzystanie zasobów własnych (głównie ludności) oraz kapitału pozyskanego od partnerów zewnętrznych sprzyjają rozwojowi gospodarczemu danej jednostki terytorialnej, a przejawiają się w przyroście nowych miejsc pracy, kształtowaniu możliwie najlepszych warunków życia i prowadzenia biznesu, optymalizacji organizacyjnej i funkcjonalnej lokalnych organizacji gospodarczo-społecznych. Pojęcie rozwoju lokalnego jest pojęciem złożonym, co wynika m.in. z definiowania różnorodnych celów, dysponowania zróżnicowanymi zasobami i potencjałem lokalnym oraz wielością działań podejmowanych przez samorządy terytorialne.

Podstawowym instrumentem posiadającym kluczową siłę dynamizującą rozwój lokalny są inwestycje infrastrukturalne, które wywołują trwałe zmiany wewnątrz jednostki terytorialnej, co z kolei powoduje wzbogacenie elementów struktury, a także relacji zachodzących między nimi. Rola inwestycji infrastrukturalnych wzrasta wraz z rozwojem w ujęciu gospodarczym, przestrzennym oraz społecznym. Podstawowym miernikiem aktywności inwestycyjnej JST są nakłady inwestycyjne.

Według klasyfikacji Głównego Urzędu Statystycznego, „nakłady na inwestycje są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie. Nakłady dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady. Nakłady na środki trwałe są to nakłady na[1]:

- budynki i budowle, (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. na roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia, techniczne,
- środki transportu,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- inne inwestycje, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie.

Wydatki inwestycyjne (mln zł) w poszczególnych województwach w latach 2005-2011 przedstawiono w tabeli 1.

Największą transzę środków inwestycyjnych wydatkowały w latach 2005-2011 JST w województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim, co oznacza największy przyrost wartości majątku w województwach. Najmniejsze środki inwestycyjne zostały wydatkowane w województwach: opolskim, lubuskim oraz podlaskim. Województwo warmińsko-mazurskie zalicza się do grupy województw o niskich wydatkach inwestycyjnych (tab. 1).

[1] http://www.stat.gov.pl/gus/definicje.

Tabela 1. Wydatki inwestycyjne JST w poszczególnych województwach w latach 2005-2011
Table 1. Investment expenditure in various voivodeships for 2005-2011

Lp. No.	Województwo Voivodeship	Wydatki inwestycyjne mln zł Investment expenditures mln PLN							
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	suma sum
	Polska Poland	24 384,7	24 380,2	26 257,5	30 819,8	41 600,7	43 281,7	41 188,4	231 913,0
1	Mazowieckie Masovian	3 203,3	4 238,3	5 047,8	6 029,6	6 069,4	6 408,4	5 560,6	36 557,4
2	Śląskie Silesian	2 302,3	2 949,2	3 142,8	3 569,2	4 519,7	4 444,4	4 137,2	25 064,8
3	Wielkopolskie Great Poland	1 584,2	2 174,1	2 266,5	2 591,6	3 871,1	3 740,9	3 798,5	20 026,9
4	Małopolskie Małopolska	1 528,4	1 902,4	2 262,1	2 549,5	3 497,7	3 534,0	3 664,6	18 938,7
5	Dolnośląskie Lower Silesian	1 229,1	1 977,6	2 279,2	2 757,2	3 629,9	3 301,5	3 287,4	18 461,9
6	Pomorskie Pomeranian	1 038,3	1 422,4	1 733,5	2 089,5	2 581,9	2 847,9	3 014,6	14 728,1
7	Łódzkie Lodz Province	1 044,0	1 413,0	1 592,2	1 977,1	2 961,7	2 565,0	2 188,2	13 741,2
8	Podkarpackie Subcarpathian	829,5	1 255,5	1 130,0	1 319,8	2 097,9	2 550,0	2 514,3	11 697,0
9	Kujawsko-pomorskie Kujawsko-Pomeranian	806,5	1 231,8	1 232,7	1 544,4	1 940,9	2 105,9	2 124,2	10 986,4
10	Lubelskie Lublin Province	737,8	1 109,9	1 071,2	1 374,9	1 677,3	2 219,7	2 370,0	10 560,8
11	Zachodniopomorskie West Pomerania	724,5	943,8	1 023,4	1 338,9	1 886,4	1 998,3	2 131,5	10 046,8
12	Warmińsko-mazurskie Warmia-Mazury	603,8	823,1	838,1	891,6	1 439,3	1 816,2	1 562,4	7 974,5
13	Świętokrzyskie Świętokrzyskie	556,3	794,7	656,5	783,6	1 505,1	1 734,2	1 555,4	7 585,8
14	Podlaskie Podlasie	560,1	712,8	631,5	757,6	1 466,4	1 623,8	1 493,2	7 245,4
15	Lubuskie Lubusz	573,0	736,8	629,3	599,2	1 418,7	1 310,6	894,2	6 161,8
16	Opolskie Opole	429,7	694,9	720,9	646,2	1 037,4	1 080,9	892,1	5 502,1

Źródło: opracowanie na podstawie Banku... [dostęp: 10.2012].
Source: study on the basis of the Bank... [access: 10.2012].

Analizując poszczególne lata można zauważyć, iż największy przyrost wydatków inwestycyjnych w postaci skokowej nastąpił w latach 2008-2010, co było związane głównie z *boomem* inwestycyjnym dzięki pozyskaniu środków UE na realizację projektów infrastrukturalnych z okresu 2007-2013. W 2011 roku można zaobserwować tendencję spadkową, co jest związane głównie z etapem zakończenia realizacji oraz kończącym się okresem programowania w zakresie dotacji UE. Analizując wydatki inwestycyjne w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy ocena ulega pewnym zmianom co przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Wydatki inwestycyjne *per capita*
Table 2. Investment expenditure *per capita*

Lp. No.	Województwo Voivodeship	Wydatki inwestycyjne (zł/per capita) Investment expenditure (zł/per capita)							
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	średnio medium
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Polska Poland	633,17	633,06	681,80	800,27	1 080,21	1 123,86	1 069,5	860,27
1	Mazowieckie Masovian	607,99	804,44	958,09	1 144,43	1 151,98	1 216,32	1 055,4	991,24
2	Pomorskie Pomeranian	456,1	624,90	761,5	918,00	1 134,30	1 251,17	1 324,41	924,34
3	Dolnośląskie Lower Silesian	421,62	678,35	781,82	945,80	1 245,16	1 132,5	1 127,7	904,71
4	Podlaskie Podlasie	465,8	592,8	525,2	630,00	1 219,5	1 350,5	1 241,86	860,81
5	Lubuskie Lubusz	560,19	720,37	615,22	585,76	1 387,05	1 281,33	874,2	860,59
6	Świętokrzyskie Świętokrzyskie	434,30	620,50	512,5	611,80	1 175,1	1 354,1	1 214,46	846,11
7	Zachodniopomorskie West Pomerania	420,05	547,7	594,00	777,10	1 094,80	1 159,96	1 237,6	833,03
8	Wielkopolskie Great Poland	459,5	630,06	657,40	751,7	1 122,80	1 085,12	1 101,83	829,77
9	Małopolskie Małopolska	457,96	570,02	677,79	763,90	1 048,02	1 058,88	1 098	810,65
10	Podkarpackie Podkarpackie	389,9	590,01	531,1	620,4	986,1	1 198,71	1 181,93	785,45
11	Warmińsko-mazurskie Warmia-Mazury	415,7	566,7	577,00	613,90	991,1	1 250,69	1 075,92	784,43
12	Śląskie Silesian	497,2	636,9	678,70	779,80	976,10	959,84	893,5	774,58
13	Opolskie Opole	422,84	683,83	709,43	635,88	1 020,81	1 063,65	881,86	774,05

Tabela 2 – cd. / Table 2 – cont.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	Łódzkie Łódź	411,23	556,58	627,16	778,76	1 166,64	1 010,37	861,9	773,23
15	Kujawsko-pomorskie Kujawsko-Pomeranian	384,48	587,25	587,66	736,26	925,30	1 003,9	1 012,7	748,22
16	Lubelskie Lublin	339,11	510,12	492,34	631,93	770,92	1 020,22	1 089,3	693,42

Źródło: opracowanie na podstawie Banku... [dostęp: 10.2012].
Source: study on the basis of the Bank... [access: 10.2012].

Analizując wydatki inwestycyjne JST w odniesieniu do liczby mieszkańców województw na uwagę zasługuje wysoka pozycja województwa podlaskiego, mimo iż w wartościach nominalnych wydatki inwestycyjne były bardzo niskie. Wartość wydatków inwestycyjnych *per capita* nie zmienia znacząco pozycji JST w województwie warmińsko-mazurskim.

Kolejnym wskaźnikiem w zakresie analizy wydatków inwestycyjnym jest ich udział w wydatkach ogółem (tab. 3).

Tabela 3. Udział wydatków inwestycyjnych JST w wydatkach ogółem w latach 2005-2011 (%)
Table 3. Capital expenditure share in the total expenditure for 2005-2011 (%)

Lp. No.	Województwo Voivodeship	Lata – Years							Średnia Medium
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Podlaskie Podlasie	18,7	20,7	17,8	19,3	29,2	29,9	26,9	23,55
2	Pomorskie Pomeranian	16,7	19,8	21,9	23,4	25,3	25,9	26,0	22,71
3	Wielkopolskie Great Poland	17,8	21,2	20,6	21,0	26,8	24,8	24,2	22,34
4	Lubuskie Lubusz	20,1	22,6	18,8	16,6	30,4	27,1	19,5	22,16
5	Małopolskie Małopolska	18,3	19,7	21,1	21,4	25,5	24,1	24,3	22,06
6	Świętokrzyskie Świętokrzyskie	17,5	21,0	17,2	18,1	27,2	27,7	25,7	22,05
7	Dolnośląskie Lower Silesian	15,1	20,8	21,9	23,1	26,6	23,5	22,4	21,92
8	Śląskie Silesian	19,0	21,4	21,6	22,0	24,4	23,5	21,4	21,90
9	Łódzkie Łódź	16,4	19,5	20,1	22,0	27,7	23,9	19,7	21,33

Tabela 3 – cd. / Table 3 – cont.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10	Mazowieckie Masovian	18,1	20,9	22,5	23,5	21,8	22,1	19,0	21,13
11	Podkarpackie Podkarpackie	16,0	20,4	17,5	18,3	24,1	25,8	25,6	21,10
12	Zachodniopomorskie West Pomerania	15,5	17,9	18,1	20,6	24,7	25,0	25,4	21,03
13	Opolskie Opole	16,1	22,0	21,5	18,1	24,5	23,8	20,5	20,93
14	Kujawsko-pomorskie Kujawsko-Pomeranian	15,1	19,3	18,4	20,4	23,0	22,9	22,6	20,24
15	Warmińsko-mazurskie Warmia-Mazury	15,2	18,0	17,3	16,8	22,8	26,2	22,6	19,84
16	Lubelskie Lublin	14,3	18,4	16,8	19,2	20,5	23,8	24,5	19,64

Źródło: opracowanie na podstawie Banku... [dostęp: 10.2012].
Source: study on the basis of the Bank... [access: 10.2012].

Na uwagę zasługuje fakt, iż gminy województwa mazowieckiego, mimo wydatkowania największych środków inwestycyjnych w wartościach pieniężnych w badanym okresie, tj. 36 557 400 000 zł, w odniesieniu do udziału wydatków inwestycyjnych do wydatków ogółem zajmują dopiero 10 miejsce (tab. 3). Najwyższy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem zanotowano w gminach województwa podlaskiego (średnio 23,55%), mimo wydatkowania najniższych środków inwestycyjnych (tab. 1), co świadczy o wyższej skłonności inwestycyjnej. Województwo warmińsko-mazurskie należy do grupy województw o najniższym poziomie udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (średnio 19, 84%).

KLASYFIKACJA PRZESŁANEK INWESTYCYJNYCH GMIN

Przesłanki inwestycyjne są głównym elementem procesu decyzyjnego w zakresie inwestycji infrastrukturalnych w gminie. Istotne w tym procesie są warunki, w jakich decyzja zostaje podjęta. Szczegółowo proces podejmowania decyzji opisuje Targalski [1986, s. 194].

Podstawową przesłanką planowania i realizacji inwestycji infrastrukturalnych jest szeroko rozumiana polityka inwestycyjna samorządów uwzględniająca oczekiwania gospodarczo-społeczne. W ramach realizowanej polityki inwestycyjnej można sklasyfikować przesłanki inwestycyjne, które stanowią podstawę alokacyjną kapitału.

Przesłanki inwestycyjne gmin można sklasyfikować w trzech grupach:

1. Przesłanki związane z rzeczywistymi potrzebami gminy – wynikają głównie z luki infrastrukturalnej, jaka istnieje między rozwojem infrastruktury a potrzebami społecznymi mieszkańców; mają one charakter autoteliczny, co oznacza, iż realizowane

inwestycje są faktycznie niezbędne w celu polepszenia jakości życia gospodarczo-społecznego.

2. Przesłanki związane z okazjami rynkowymi – wynikają głównie z okazji pozyskania kapitału ze środków UE czy też z możliwości pozyskania inwestorów; mają charakter instrumentalny, co oznacza, iż gmina decyduje się na realizację inwestycji, które wcale nie są niezbędne. Taka sytuacja może doprowadzić do nieuzasadnionego wzrostu kosztów utrzymania infrastruktury i pojawieniem się tzw. zjawiska nadpodaży.

3. Przesłanki związane z wymogami – wynikają z dokumentów zewnętrznych lub wewnętrznych gminy, takich jak: strategia rozwoju lokalnego, strategia rozwoju społecznego, plan rozwoju sieci transeuropejskich, polityka energetyczna, polityka ochrony środowiska. Klasyfikację przesłanek inwestycyjnych przedstawiono na rysunku 1.

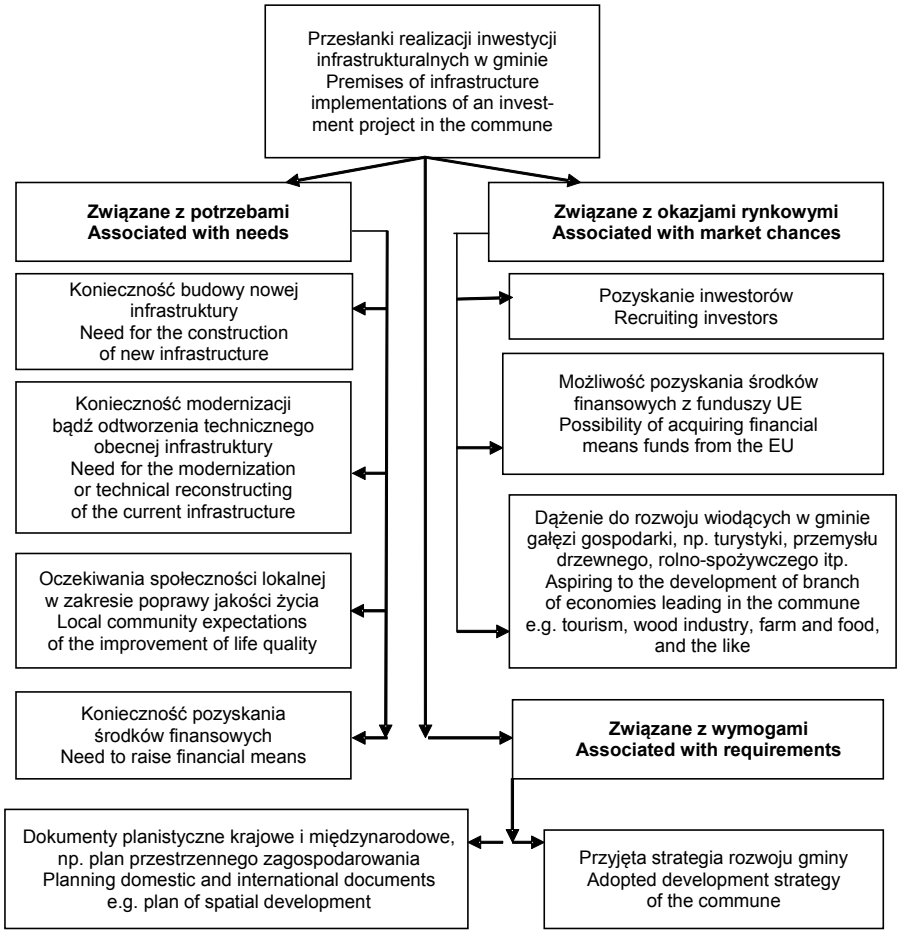

Rys. 1. Przesłanki realizacji inwestycji infrastrukturalnych
Źródło: opracowanie własne.

Fig. 1. Conditions for implementation of infrastructure investment
Source: own work.

Rodzaj przesłanek determinuje działania samorządu w zakresie podejmowanych decyzji. Najwyższy priorytet posiadają przesłanki związane z potrzebami lokalnymi, co wynika głównie z konieczności poprawy jakości życia społeczno-gospodarczego. Najmniejszy priorytet posiadają przesłanki związane z okazjami rynkowymi, co może przekładać się na dynamikę ich stosowania.

WYNIKI BADAŃ WŁASNYCH

Badania przeprowadzono metodą ankietową w 68 gminach województwa warmińsko-mazurskiego. W doborze próby badawczej kierowano się wielkością gminy przyjmując kryteria liczby mieszkańców oraz wielkości PKB/*per capita*. Badania ankietowe wskazują, iż podstawową przesłanką skłaniającą samorządy do realizacji inwestycji infrastrukturalnych jest możliwość skorzystania z bezzwrotnych środków unijnych (aż 95% badanych wskazało jako priorytet). Drugą i trzecią w kolejności jest przesłanka związana z koniecznością budowy (77%) oraz modernizacji infrastruktury (75%). Przesłanką o najmniejszej wadze decyzyjnej są oczekiwania społeczności lokalnych wyrażane w różnych formach, np. poprzez konsultacje społeczne (tylko 30% badanych gmin uznało tę przesłankę za istotną). Na uwagę zasługuje fakt niskich wartości odnośnie przesłanek związanych z rozwojem gospodarczym gminy, do których można zaliczyć pozyskanie inwestorów (ważność 0,53), jak i wsparcie dla sektorów gospodarczych znajdujących się w gminie (ważność 0,50). Szczegółowe wyniki badań przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Przesłanki realizacji inwestycji infrastrukturalnych w gminach, n = 68
Table 4. Conditions for the implementation of infrastructure investment in the communes, n = 68

L.p. No.	Przesłanki Premises	Ważność przesłanki dla samorządów w skali 0,1-1 Importance of the premise for self-government bodies in the scale 0.1-1	Miejsce w klasyfikacji Place in classification
1	2	3	4
1	Możliwość pozyskania środków unijnych na inwestycje infrastrukturalne Possibility of raising EU funds for infrastructure investments	0,95	1
2	Konieczność budowy infrastruktury Need for constructing infrastructures	0,77	2
3	Konieczność modernizacji posiadanej infrastruktury Need for the modernization of the present infrastructure	0,75	3
4	Zgodność ze strategią gminy Compliance with the strategy of the commune	0,65	4
5	Pozyskanie inwestorów Recruiting investors	0,53	5

Tabela 4 – cd. / Table 4 – cont.

1	2	3	4
6	Wsparcie dla dominujących sektorów gospodarczych w gminie Supporting for dominating economic sectors in the commune	0,50	6
7	Wykorzystanie strategii ogólnokrajowych, np. budowa korytarzy drogowych, budowa systemów gospodarki odpadami itp. Using nationwide strategies e.g. constructing of road corridors, and systems of waste management	0,46	7
8	Oczekiwania społeczności lokalnej odnośnie jakości infrastruktury technicznej Local community expectations in relation to the infrastructure quality	0,30	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.
Source: own elaboration based on surveys.

Dominujący charakter przesłanki związanej z możliwością pozyskania bezzwrotnych środków UE może mieć wpływ na nadpodaż w budowie infrastruktury. Taka sytuacja może powodować również wzrost kosztów utrzymania infrastruktury, które to zostaną przeniesione na społeczność lokalną. Dlatego też ważną z punktu widzenia powodzenia strategii inwestycyjnej jest wcześniejsze określenie opłacalności finansowej projektu infrastrukturalnego[2].

PODSUMOWANIE

Inwestycje infrastrukturalne stanowią istotny element rozwoju społeczno-gospodarczego. Dominującymi przesłankami w realizacji inwestycji infrastrukturalnych powinny być rzeczywiste potrzeby gminy. Badania przeprowadzone na bazie 68 gmin województwa warmińsko-mazurskiego pokazują, iż dominującą przesłanką jest pozyskanie środków UE.

Strategia realizacji inwestycji infrastrukturalnych wyłącznie w oparciu o dostęp do kapitału może spowodować nadpodaż infrastruktury, co z kolei prowadzi do wzrostu kosztów jej utrzymania. Należy przy tym pamiętać, iż każda inwestycja podlegająca spłacie, czy to w sposób bezpośredni, czy pośredni, zostanie przeniesiona na społeczność lokalną. Kierowanie się przez samorząd wyłącznie przesłanką związaną z pozyskaniem kapitału ze środków europejskich a nie z faktycznych potrzeb lokalnych może wywołać efekt tzw. nadpodaży infrastruktury, co w dłuższej perspektywie może mieć niekorzystny wpływ na budżet w kolejnych latach. Wskazane jest lepsze uświadomienie decydentom, jakie skutki może przynieść instrumentalne podejście do podejmowania decyzji odnośnie inwestycji infrastrukturalnych.

[2] Szczegółowo na temat metod oceny opłacalności inwestycji rzeczowych infrastrukturalnych pisze Kozłowski [2007].

Obecnie po euforii inwestycyjnej związanej z wykorzystaniem przez samorządy lokalne środków UE następuje czas, w którym należałoby się zastanowić nad oceną efektywności przeprowadzonych inwestycji z punktu widzenia kosztów utrzymania oraz generowania dochodów. Ważną kwestią w planowaniu inwestycji jest analiza wykorzystania obecnej i przyszłej infrastruktury celem uniknięcia powstania zjawiska nadpodaży.

LITERATURA

Bank Danych Lokalnych GUS, www.stat.gov.pl/bdl [dostęp: 10.2012].

Brzozowska K., 2005. Finansowanie inwestycji infrastrukturalnych przez kapitał prywatny na zasadach Project Finance. CeDeWu, Warszawa.

Godlewska-Majkowska H., 2008. Atrakcyjność inwestycyjna polskich regionów. W poszukiwaniu nowych miar. Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.

Janowska H., 2002. Strategie finansowania gminnych inwestycji infrastrukturalnych w Polsce. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.

Kozłowski W., 2007. Zarządzanie inwestycjami rzeczowymi. Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego Fundacja Rrozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk.

Kozłowski W., 2012. Zarządzanie gminnymi inwestycjami infrastrukturalnymi. DIFIN, Warszawa.

Pomykało W., 1995. Encyklopedia biznesu. Fundacja Innowacja, Wyższa Szkoła Społeczno-Ekonomiczna, Warszawa.

Stawasz D., 2004. Ekonomiczno- organizacyjne uwarunkowania regionu. W: Infrastruktura jako czynnik warunkujący rozwój regionu. Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Targalski J., 1986. Podejmowanie decyzji. W: Organizacja i zarządzanie. Red. A. Stabryła, J. Trzcieniecki. PWN, Warszawa.

THE CONDITIONS FOR THE IMPLEMENTATION OF INFRASTRUCTURE INVESTMENTS IN COMMUNITIES IN WARMIA-MAZURY

Summary. The development of infrastructure economically – social the state the indispensable element of economic development our the country. State of Polish infrastructure is discontent continually far, which becomes the barrier on road of more far economic progress and social. Infrastructure investments constitute the base for development of the social-economic local -government. They are a factor supporting recruiting of investment and activating the local community. With relevant issue at the investment planning infrastructure there are premises which are deciding on their realization. Premises can result from actual needs of the local community, of requirements associated with documents drawn up as well as from so-called market chances connected with the possibility of raising non-refundable capital. They are proving exploring communes on the group that at the investment decision a possibility of acquiring non-refundable capital from EU funds is a dominating premise. being guided by exclusively a premise associated with acquiring capital from European centres rather than from actual local needs can produce a so-called effect above of supply of the infrastructure what in the longer perspective disadvantageous transferring into budget the commune can have.

Key words: community, investment in infrastructure, investment conditions

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 26.05.2014

Do cytowania – For citation: Kozłowski W., 2014. Przesłanki realizacji inwestycji infrastrukturalnych w gminach województwa warmińsko-mazurskiego. J. Agribus. Rural Dev. 3(33), 101-111.